

Katar: situace migrujících pracovníků

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2013 na téma Katar: situace migrujících pracovníků (2013/2952(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 24. března 2011 o vztazích Evropské unie s Radou pro spolupráci v Perském zálivu¹,
 - s ohledem na zasedání Smíšené rady EU – Rada pro spolupráci v Perském zálivu (GCC) a zasedání ministrů konané v Manámě (Bahrajn) dne 30. června 2013,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin ze dne 18. prosince 1990,
 - s ohledem na prohlášení Mezinárodní fotbalové federace (FIFA) ze dne 2. prosince 2010 týkající se rozhodnutí o tom, že se mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 bude konat v Kataru,
 - s ohledem na skutečnost, že Katar dne 12. března 1998 ratifikoval úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) týkající se nucené či povinné práce (C029),
 - s ohledem na rozhodnutí katarského ministra pro státní službu a bydlení týkající se uplatňování pracovního zákona č. 14/2004 o úpravě podmínek a postupů pro vydávání povolení katarským státním příslušníkům hodlajícím zaměstnávat zahraniční pracovníky ze dne 22. srpna 2005 a na katarský zákon o ručitelství č. 4 z roku 2009,
 - s ohledem na zprávu z mise zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva migrantů Françoise Crépeaua ze dne 10. listopadu 2013,
 - s ohledem na zprávy organizací Human Rights Watch (HRW) a Amnesty International (AI) o situaci pracovníků ve stavebnictví v Kataru před mistrovstvím světa a na nedávnou návštěvu generálního tajemníka AI v této zemi,
 - s ohledem na čl. 122 odst. 5 a čl. 110 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že se odhaduje, že v Kataru žije přibližně 1,35 milionu cizích státních příslušníků, kteří tvoří téměř 90 % pracovní síly země; vzhledem k tomu, že migranti jsou z velké části zaměstnáni v odvětvích stavebnictví, služeb a prací v domácnosti; vzhledem k tomu, že s ohledem na toto číslo vykazuje Katar nejvyšší poměr migrujících pracovníků vůči domácí populaci na světě; vzhledem k tomu, že se očekává příchod nejméně 500 000 dodatečných migrujících pracovníků do Kataru s cílem urychlit výstavbu v rámci příprav země na mistrovství světa ve fotbale, které se bude konat v roce 2022; vzhledem k tomu, že většina migrujících pracovníků pochází z Indie a Nepálu, ale také z Bangladéše, Pákistánu, Filipín a Srí Lanky;

¹ Úř. věst. C 247 E, 17.8.2012, s. 1.

- B. vzhledem k tomu, že podle čísel, která získala Mezinárodní konfederace odborových svazů (ITUC) od velvyslanectví Indie a Nepálu v Kataru, zahyne v Kataru každoročně v průměru 200 pracovníků z každé z těchto zemí, což je situace, která se může dále zhoršit v průběhu přípravy na mistrovství světa v roce 2022;
- C. vzhledem k tomu, že Mezinárodní organizace práce (MOP) varuje, že Katar doposud plně neprovedl mezinárodní úmluvu zakazující využívání nucené či povinné práce, již ratifikoval v roce 1998; vzhledem k tomu, že MOP ustavila třístrannou komisi, jejímž úkolem je přezkoumat věcný stav a předložit vládě Kataru doporučení ohledně toho, jak dodržet své mezinárodní závazky;
- D. vzhledem k tomu, že předseda katarské Národní komise pro lidská práva uznal, že „se vyskytly určité problémy“, a uvedl, že on sám i vláda vynakládají maximální možné úsilí, aby je napravili; vzhledem k tomu, že katarské úřady ohlásily, že pracovní právní předpisy budou revidovány a budou se ubytování pro pracovníky;
- E. vzhledem k tomu, že pravidla pro ručení za žádosti o vízum – tzv. „systém kafála“ – způsobují, že pracovníci nemohou změnit zaměstnání bez povolení zaměstnavatele a nemohou opustit zemi, aniž by jejich zaměstnavatel podepsal povolení vycestovat; vzhledem k tomu, že „systém kafála“ je často zneužíván tím, že zaměstnavatelé zabaví pracovníkům cestovní pas a zadržují jim mzdu, a také tím, že jsou pracovníkům účtovány poplatky za vízum ve výši až 3 500 US dolarů, které musí být uhrazeny „kafilovi“ (ručiteli), čímž pro migrující pracovníky vznikne velmi vysoký dluh;
- F. vzhledem k tomu, že organizace ITUC podala v březnu 2013 stížnost u katarského ministerstva práce na některé katarské společnosti; vzhledem k tomu, že oddělení pro pracovní vztahy katarského ministerstva práce obdrželo v roce 2012 6000 stížností pocházejících od pracovníků; vzhledem k tomu, že organizace ITUC a Mezinárodní organizace pracovníků ve stavebnictví a dřevostavbě (Building and Wood Workers' International, BWI) tuto situaci odsoudily a společně u MOP podaly stížnosti týkající se pracovních podmínek a svobody sdružování v Kataru;
1. vyslovuje politování nad úmrtími z řad migrujících pracovníků v Kataru a vyjadřuje soustrast jejich rodinám;
 2. je znepokojen situací migrujících pracovníků v Kataru, včetně: dlouhé pracovní doby, nebezpečných pracovních podmínek, nevyplácení mzdy po měsíce, zabavování cestovních pasů, nutnosti žít v přelidněných táborech, upírání práva na sdružování v odborech a neposkytování přístupu k pitné vodě v podmínkách extrémního horka;
 3. uznává výzvy, jimž čelí katarské úřady při správě vnitrostátní pracovní síly tvořené téměř z 90 % migrujícími pracovníky, i praktické obtíže spojené s prosazováním zákonů v této oblasti;
 4. vítá oznámení katarské vlády, že vypracuje černou listinu společností, které zneužívají migrující pracovníky; vítá úsilí vlády a obzvláště katarské Národní komise pro lidská práva o posílení informovanosti migrujících pracovníků ohledně jejich práv a povinností vyplývajících z mezinárodního práva; vítá v této souvislosti rozhodnutí uvedené komise, na jehož základě bude vytvořeno nové středisko, jehož posláním bude přijímat stížnosti migrujících pracovníků a řešit je;

5. vyzývá katarské úřady, aby účinně uplatňovaly stávající právní předpisy v této oblasti, včetně prosazování zákazu zabavování cestovních pasů, stíhaly jejich porušování a ukládaly skutečné sankce společnostem či osobám, které porušují zákony, jejichž účelem je chránit práva migrantů; vítá závazek katarských úřadů, že přijmou právní předpisy o pracovnících v domácnostech, které budou zahrnovat účinnou ochranu pracovních práv a efektivní mechanismy zajišťování souladu; v této souvislosti vyzývá k urychlenému přijetí návrhu zákona o pracovnících v domácnostech, který je v současnosti přezkoumáván Nejvyšší radou pro otázky rodiny; konstatuje, že většinu pracovníků v domácnostech tvoří ženy;
6. vítá návrh příslušných vládních úřadů uvádějící, že vyšetří veškerá obvinění, a slib katarských úřadů, že zvýší počet inspektorů práce, kteří budou pověřeni dohledem nad řádným uplatňováním pracovněprávních předpisů; očekává, že inspektoři práce budou vyškoleni ve věci lidskoprávních standardů, a doufá, že jim při jejich práci budou nápomocni tlumočníci;
7. je znepokojen zadržováním osob pouze na základě toho, že „utekli“ od svého zaměstnavatele, a vyzývá katarské úřady, aby tyto praktiky ukončily; naléhavě také žádá, aby bylo všem migrantům, kteří byli zbaveni svobody, umožněno kontaktovat svou rodinu a konzulární zastoupení, aby měli přístup k právnímu zástupci a k tlumočnickovi a bylo jim umožněno rychle napadnout své zadržování;
8. vítá, že údajně došlo k pokroku ve věci vyřešení problémů francouzských hráčů fotbalu Zahira Belounise a Stéphana Morella, kteří se stali obětí systému ručitelství, a bylo jim proto zabráněno vycestovat ze země, a vyzývá katarské úřady a organizaci FIFA, aby zajistily, že se takováto situace nebude opakovat;
9. vyzývá Katar, aby ratifikoval Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech;
10. vyzývá Katar, aby ratifikoval úmluvy MOP, včetně úmluv o migrujících pracovnících, svobodě sdružování, právu organizovat se a kolektivně vyjednávat, pracovnících v domácnosti a soukromých pracovních agenturách, a aby zvážil, zda by nebylo vhodné požádat MOP o technickou podporu s cílem zajistit, aby katarské právní předpisy a praxe byly v souladu s těmito úmluvami;
11. vyzývá k vybudování dalších ubytoven pro migrující pracovníky, se zvláštním důrazem na ubytovny pro ženy a děti, které by odpovídaly jejich potřebám; vítá oznámení ze dne 9. listopadu 2013 ohledně vybudování ubytovacích prostor pro 60 000 pracovníků, které mají být otevřeny v prosinci 2013;
12. opakuje, že ratifikace a plné provedení Mezinárodní úmluvy o ochraně a právech migrujících pracovníků a členů jejich rodiny ze strany členských států Rady pro spolupráci v Perském zálivu (GCC), včetně Kataru, by měly hrát klíčovou úlohu ve vztazích mezi EU a GCC;
13. apeluje na smysl pro odpovědnost velkých evropských společností, které v Kataru budují stadiony nebo jiné projekty v oblasti infrastruktury a které by měly zaručovat pracovní podmínky odpovídající mezinárodním lidskoprávním standardům, a vybízí členské státy

EU, aby přijaly opatření s cílem zajistit, aby jejich projektantské, stavební a konzultantské firmy dodržovaly pokyny OECD a tzv. „Ruggieho zásady“;

14. vyzývá katarské úřady, aby úzce spolupracovaly s příslušnými orgány zemí původu migrujících pracovníků, které by měly monitorovat úlohu náborových agentur, které Kataru dodávají migrující pracovníky; vyzývá ESVČ, aby podpořila vlády vysílajících zemí, především v Asii, v jejich úsilí lépe zacházet s migrující pracovní silou;
15. vítá výzvu mezinárodního odborového svazu hráčů fotbalu FIFPro, aby FIFA a MOP jmenovaly nezávislé odborníky na podmínky na pracovišti, kterým by byl umožněn přístup na všechna dotčená staveniště a svěřena pravomoc předkládat závazná doporučení s cílem zaručit, aby byly v Kataru dodržovány mezinárodní pracovněprávní standardy;
16. připomíná organizaci FIFA, že její odpovědnost jde nad rámec rozvoje fotbalu a organizování sportovních soutěží, a vyzývá tuto organizaci, aby za aktivní podpory svých evropských členů vyslala jasný a silný signál Kataru, že je nezbytné zabránit tomu, aby byly přípravy na mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 zastíněny obviněními, že v zemi dochází k nucené práci;
17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise / vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládě a parlamentu Kataru, vládám a parlamentům členských států Rady pro spolupráci v Perském zálivu, Mezinárodní fotbalové federaci (FIFA), Unii evropských fotbalových svazů (UEFA), Mezinárodní organizaci práce a vysokému komisaři OSN pro lidská práva.